

Projectverslag

wiede wold

De toekomst van ons platteland

Stichting Wiede Wold

www.wiedewold.nl

0528 - 447024

contact@wiedewold.nl

door Stichting Wiede Wold
September 2024

Inhoudsopgave

3 Inleiding

4 Aanleiding

6 Streekprogramma

13 De Afvalkathedraal

17 Atropos

21 Designprogramma

32 Side-programma

33 Feiten en cijfers

37 Organogram

38 Projectorganisatie

39 Stichting Wiede Wold

40 Met dank aan

41 Bijlagen

Inleiding

In 2023-2024 is De Wolden Culturele Gemeente van Drenthe. Dit wordt gevierd met de kunst- en cultuurmanifestatie Wiede Wold, De toekomst van ons platteland. De gemeenschap van De Wolden ging samen met kunstenaars, ontwerpers, theatermakers en andere creatievelingen op zoek naar de toekomst van ons platteland.

Gemeente De Wolden

De Wolden is een gemeente in het zuidwesten van de provincie Drenthe. De gemeente telt ruim 25.000 inwoners. De Wolden is een grote gemeente; de totale oppervlakte is 227 km². Ter vergelijking: de gemeente Amsterdam telt bijna een miljoen inwoners en heeft een oppervlakte van 219 km². De gemeente De Wolden is op 1 januari 1998 gevormd uit de gemeenten Zuidwolde, Ruinerwold, De Wijk en Ruinen. De Wolden telt 17 dorpen/kernen (Alteveen, Ansen, Berghuizen, De Wijk, Drogteropslagen, Echten, Eursinge, Fort, Kerkenveld, Koekange, Koekangerveld, Linde, Oosteinde, Ruinen, Ruinerwold, Veeningen, Zuidwolde) en vele buurtschappen die binnen de dorpsgrenzen liggen.

De Wolden is een echte plattelandsgemeente.

In Nederland, maar ook elders in de wereld, zal het leven op het platteland de komende jaren waarschijnlijk moeten veranderen. Hele gemeenschappen moeten zich in vele opzichten aanpassen. Maar hoe geven zij vorm aan hun toekomst op het platteland?

De culturele manifestatie 'Wiede Wold' ging aan de slag met deze vraag. Samen onderzochten de bewoners de mogelijkheden voor hun toekomst en gaven zij letterlijk vorm aan het platteland van morgen.

Wiede Wold kijkt in de toekomst, en Nederland kijkt mee.

Kunstenaars, designers, theatermakers en andere vooruitkijkers buigen zich samen met de bewoners van De Wolden in de 'speelruimte' van het platteland over de vraag: Wat is de toekomst van ons platteland?

Met activiteiten, ontwerpen, installaties, bouwwerken, theater en nog veel meer werd het platteland door Wiede Wold letterlijk een podium. Jongeren speelden een belangrijke rol.

Wiede Wold: de naam

Wiede Wold verwijst in de naam naar de achtervoeging 'Wold' wat 'onontgonnen land' of 'woud' betekent. Het komt in veel dorpsnamen in Drenthe voor. Wold verwijst ook naar de naam van de thuisbasis van dit project: de Drentse gemeente De Wolden. Maar Wiede Wold zegt meer dan dat: In Wiede Wold kan je zowel 'de wijde wereld' horen als 'we are the world'. Wij zijn de wereld en die wereld bestaat verreweg voor het grootste deel uit platteland.

Aanleiding

Het behoeft nauwelijks een betoog: we leven in een tijd van grote veranderingen. Veraf en dichtbij verandert onze wereld. Onze dagelijkse manier van leven verandert: we werken en wonen anders, we leren anders, we eten anders, we denken anders – onze cultuur verandert. En in het midden van de storm van al die veranderingen moeten mensen overeind blijven en hun toekomst vormgeven. Dat geldt voor de mensen in de steden, maar zeker ook voor mensen op ons platteland. Ook hier verandert het leven. Hoe komt die verandering tot stand? Door wetten en quota? Of door een ontwikkeling vanuit de gemeenschappen zelf?

In het project Wiede Wold hebben de bewoners van gemeente De Wolden samen met theatermakers, ontwerpers en beeldend kunstenaars de toekomst op het platteland verkend.

Het plan voor Wiede Wold is ruim vóór het uitbreken van de stikstofcrisis opgevat. Maar de recente protesten van boeren en de verkiezingsuitslag hebben het project alleen maar urgenter gemaakt. Wiede Wold heeft met hulp van kunst en cultuur een podium willen bieden aan de veelstemmigheid. Tegelijkertijd hebben we mensen weer tot elkaar willen brengen. Rond de keukentafel. Voor de toekomst. Voor onze toekomst. En dat is gelukt.

Onze belangrijkste doelen

Wiede Wold heeft met behulp van de verbeeldingskracht van ontwerpers, kunstenaars en andere vooruitkijkers de bewoners van het platteland (met name jongeren) geholpen antwoord te geven op de vraag hoe zij in de nabije en verdere toekomst leven op en omgaan met ons platteland.

Voor en met de bewoners hebben we...

- betrokkenheid en invloed vergroot;
- verschillende en ook nieuwe perspectieven verbeeld en gedeeld;
- talenten ontdekt, aangeboord en geholpen verder te ontwikkelen;
- het culturele bewustzijn, het culturele leven en cultuuraanbod op het platteland versterkt;
- naoberschap en sociale cohesie verstevigd.

Samen met bewoners zijn verschillende toekomstthema's verkend. Hoe wil je hier straks wonen? Hoe ziet de nieuwe landbouw eruit? Hoe ga je om met de natuur? Hoe blijf je omzien naar elkaar? Hoe ziet naoberschap er in de toekomst uit?

Naoberschap

Naoberschap is een sociale verhouding binnen een kleine, vaak boeren-, gemeenschap. De naobers, ofwel burens, staan elkaar bij met raad en daad indien dat nodig is.

De Wiede Wold programma-onderdelen

Het kunst en cultuurspektakel Wiede Wold bestond uit verschillende elementen die elk op een eigen manier de toekomst hebben verkend.

Streekprogramma

Initiatieven die vanuit de eigen gemeenschap rond hetzelfde 'toekomstthema' ontstonden en door Wiede Wold werden ondersteund.

De Afvalkathedraal

Letterlijk midden in de gemeente, in Koekangerveld, werd een tijdelijk theater gebouwd van gebruikte en her te gebruiken materialen.

Sideprogramma

Aanvullende en ondersteunende culturele activiteiten die mede onder de paraplu van Wiede Wold werden georganiseerd.

Atropos

Een epische theatervoorstelling over de onwil van de mens om het tij te keren en de moed van de jongeren om Atropos (het onafwendbare) recht in de ogen te kijken.

Designprogramma

De ontwerpers en kunstenaars waren in staat om de toekomst te verbeelden. In Wiede Wold hebben zij de ruimte gekregen om samen met bewoners, wetenschappers, studenten en andere vooruitdenkers installaties te ontwerpen en kunst te maken die deze toekomstperspectieven hebben uitgedrukt of bespiegeld.

Streekprogramma

In dit onderdeel hebben projecten ruimte gekregen die vanuit de lokale gemeenschap en lokale kunstenaars zijn ontstaan. De activiteiten in het streekprogramma vonden deels in 2023 en deels in 2024 plaats.

Het Wiede Wold Streekprogramma was misschien wel de belangrijkste pijler van het culturele jaar. Dit culturele participatieprogramma werd vooral door de gemeenschap zélf ingevuld. Alle bewoners werden uitgenodigd om mee te doen en hun plannen in te dienen. Alle kunst- en cultuurdisciplines waren welkom: van beeldende kunst tot theater, van verhalen tot muziek. Bestaande initiatieven werden in het Streekprogramma versterkt en nieuwe werden ontwikkeld.

Een commissie beoordeelde de ingezonden voorstellen en kende mogelijk kennis, marketing en/of een financiële ondersteuning toe. Om met een project opgenomen te worden in het Wiede Wold Streek-programma gold voornamelijk de voorwaarde dat het project in het teken stond van het Wiede Wold thema: De toekomst van ons platteland.

Om de culturele gemeenschap en de bewoners van De Wolden te activeren en te ondersteunen, stelde de gemeente De Wolden Cultuurcoaches beschikbaar. Zij waren de sparringpartners voor het ontwikkelen van de plannen; zij dachten mee over de inhoud en de praktische mogelijkheden en legden nodige verbindingen.

Programmering Streekprogramma

Inge Sterken, cultuurcoach Gemeente De Wolden/artistiek coördinator

Anne Marie Verkade, cultuurcoach Gemeente De Wolden/artistiek coördinator

2023	Kleurrijk De Wolden Elk mens heeft een verhaal	https://wiedewold.nl/podcast-kleurrijk-de-wolden/	Podcast
2023	Kleurrijk De Wolden Samen koken. Samen eten.	https://wiedewold.nl/kleurrijk-koken/	Kookboek
2023	Paleis De Wolden 500 basisschool kinderen maken boek waarin zij de Koninklijke familie adviseren	https://wiedewold.nl/boek-koninklijk-de-wolden/	Kinderboek
2023	Blik op de kerk Wandelroute	https://wiedewold.nl/blik-op-de-kerk/	Wandelroute
2024	Belle Fair Echten Vroeg begin is het halve werk	https://wiedewold.nl/belle-fair-echten/	Evenement
2024	Circus van de toekomst Nieuwe vriendschappen en overvloed aan plezier	https://wiedewold.nl/circus-van-de-toekomst/	Evenement
2024	Meneer Muis. Van houtskool tot goud Over de dromen en verhalen van 5 jongeren over de toekomst	https://wiedewold.nl/boek-koninklijk-de-wolden/	Expositie, podcast en boek
2024	Visual Music Lab	https://wiedewold.nl/future-sound-of-southern-forest/	Evenement
2024	Film kiek'n op 't boerenerf Onder het maaiveld Voorafgaand: KoeKroelen.	https://wiedewold.nl/film-kiekn-op-t-boerenerf/	Evenement
2024	De tingieter vertelt Een verhaal uit 2049 in twee tijdsCapsules	https://wiedewold.nl/leven-de-taal/	Educatief evenement
2024	Leve(n)de Taal! De toekomst van de streektaal	https://wiedewold.nl/future-sound-of-southern-forest/	Evenement en route
2024	Falieberg Festival Cabaret, muziek, theater, muziek, acts in Theaterkuil De Falieberg	https://wiedewold.nl/falieberg-festival/	Evenement
2024	Samen Keten (zonder beperking)	https://wiedewold.nl/samen-keten-zonder-beperking/	Keet- en discoavond
2024	Minidocu Erfgoed De Wolden Een reis door tijd en landschap	https://wiedewold.nl/cross-mediale-minidocu-erfgoed-de-wolden/	Documentaire

De vruchten

De mensen achter de streekprogrammaonderdelen is gevraagd hoe zij terugkijken op Wiede Wold. Wat hebben zij buiten bezoekersaantallen aan 'opbrengsten' gezien en wat zouden ze een volgende keer graag anders zien of anders doen?

"De ervaring overtrof onze verwachtingen. Hoewel we op 15 deelnemende kinderen hadden gehoopt, kwamen er uiteindelijk meer dan 20 opdagen. RTV Drenthe was aanwezig om te filmen en interviews af te nemen, waardoor we zelfs het nieuws haalden. We kijken er zeer positief op terug en er is momenteel nog een promotiefilmpje in de maak, dat we willen overdragen aan de volgende gemeente.

De uitvoering was fantastisch, iedereen heeft enorm zijn best gedaan. Tijdens de eerste sessie gingen de oefeningen vlekkeloos en bij de uitvoering zorgde muziekvereniging Crescendo uit Ruinen voor de muzikale omlijsting. Dit trok 200 mensen naar het evenement. De kinderen kregen de kans om VIP-kaartjes te maken, vijf per persoon, en hun ouders waren er ook bij. Voor veel van hen was het de eerste keer dat ze elkaar ontmoetten. Dankzij deze activiteiten hebben de kinderen elkaar beter leren kennen en zijn er nieuwe vriendschappen ontstaan.

We zijn van plan om dit meerdere keren te herhalen en willen ook een speciale middag organiseren waarop de kinderen elkaar weer kunnen ontmoeten. Ideeën zoals een poppenspel of poppenkastvoorstelling zijn voorgesteld. We willen dit soort middagen vier of vijf keer per jaar organiseren. Samen met de kinderen en ouders hebben we geïnventariseerd welke activiteiten we in de toekomst kunnen doen en daar is een lijst van gemaakt.

Ons doel is om deze activiteiten ook na Wiede Wold zelf te blijven organiseren, met iets meer betrokkenheid van ouders en bewoners. Het buurthuis kunnen we blijven gebruiken voor de activiteiten."

Circus van de toekomst | Nieuwe vriendschap en overvloed aan plezier

"De reacties van de deelnemers waren erg positief. We hadden een groep van 60 mensen, bestaande uit zowel bewoners als boeren. Dit evenement vond plaats in samenwerking met Drenthe Boert Bewust, een organisatie die de verbinding tussen boeren, tuinders en de samenleving in hun eigen streek wil versterken. Drenthe Boert Bewust streeft ernaar om open en eerlijke gesprekken te voeren over de land- en tuinbouw, zodat mensen beter begrijpen waar hun voedsel vandaan komt. We hebben het gevoel dat we met onze activiteiten de bezoekers bewust hebben kunnen maken van het belang van de boeren en hun kunnen overtuigen dat onze boeren 'bewust boeren'. Dit soort leuke en gezellige activiteiten stimuleert interactie met de agrarische sector, voor alle leeftijden, op een heel toegankelijke manier"

Film kiek'n op 't boerenerf | Onder het maaiveld

“De verwachte betrokkenheid van de jongeren in het dorp bleek uiteindelijk lager dan gehoopt. Het oorspronkelijke doel was om de jongeren met elkaar te verbinden, omdat de school mogelijk zou sluiten. Hoewel de school uiteindelijk open kon blijven, hebben we vooraf een programma met workshops opgezet in de hoop dat er een vaste groep jongeren zou ontstaan. Dit eerste doel werd helaas niet volledig bereikt, mogelijk doordat de school open bleef en er daardoor minder urgentie was.

Wat wel opviel, was dat een meisje dat thuisonderwijs krijgt en doorgaans weinig contact heeft met de andere kinderen, alle activiteiten heeft bijgewoond. Dit heeft haar enorm geholpen om gemakkelijker contact te maken met de andere kinderen in het dorp.

Het weekend zelf werd helaas geteisterd door stortbuien, maar hoogtepunten waren er zeker: het keramiektentje van Emmy Fieten gaf het evenement een bijzondere sfeer, en Els de Jong's mozaïekwerk was iets wat je zelden ziet. Voor het dorp was het een groot evenement, met maar liefst 35 vrijwilligers – een indrukwekkend aantal voor zo'n klein dorp en een teken van het enthousiasme van de gemeenschap.”

Bellefair in Echten

“Dankzij Wiede Wold zijn er waardevolle connecties gelegd. We hebben nadat ons idee was goedgekeurd direct contact gelegd met verschillende scholen in de regio. Nu kunnen we in de toekomst met deze relaties gezamenlijke activiteiten blijven organiseren. Ook is er een mooie samenwerking ontstaan met vakantiepark Westerbergen, mede door het tijdcapsuleproject. We hebben daar, naar aanleiding van Wiede Wold, inmiddels al meerdere workshops gegeven.

Over het algemeen verliep het programma zoals verwacht. Er waren natuurlijk ook enkele uitdagingen. Ondanks dat was de samenwerking met de kinderen bijzonder leuk. De verhalen die de leerlingen deelden, waren boeiend en raakten veel actuele onderwerpen. Fascinerend om te ervaren wat hen bezig houdt.

Tijdens de Wiede Wold-dag op vakantiepark Westerbergen hebben we bovendien kennisgemaakt met ‘Prikfels en Stikkels’, wat tot een nieuwe samenwerking heeft geleid.”

De tingieter vertelt | Een verhaal uit 2049 in twee tijdscapsules

“Jongeren van 6 tot 12 jaar leerden onder begeleiding hoe ze hun verhaal goed konden vertellen en verwoorden. Ze leerden hun ideeën duidelijk over te brengen, goede vragen te stellen en effectief samen te werken. Er werden ook interviews door een journalist afgenomen met de kinderen, waardoor ze ook leerden omgaan met de pers. Tijdens de opening van de tentoonstelling wisten de jongeren dan ook goed te vertellen over hun eigen werk en wat de toekomst van het platteland voor hen betekent.

De jongeren filosofeerden over vragen zoals: ‘Waar leef ik?’ en ‘Wat hebben ik en mijn omgeving nodig om verder te leven?’ Door met elkaar in gesprek te gaan, ontdekten ze antwoorden en vormden ze hun eigen verhalen over de toekomst van het platteland. Deze verhalen werden vertaald naar tekst, beeld en geluid. Onder begeleiding van kunstenaar Antoinette Cremers maakte elke jongere zowel een eigen kunstwerk als een gezamenlijk object.

Vijf jongeren werkten mee aan de podcast en vertaalden hun verhaal naar de tentoonstelling. Daarnaast zijn er meerdere artikelen geschreven voor het Ruunder Waopen, en dit proces loopt nog steeds.

We hebben nog veel contact met de kinderen die hebben meegelopen aan de tentoonstelling en proberen hen aan andere projecten te verbinden. Twee jongeren zullen binnenkort zelfs als begeleiders meegaan tijdens het zomerkamp in De Wolden. Dit kamp biedt kinderen die niet op vakantie kunnen een leuke ervaring. Het bestaat uit vier groepen van ongeveer 15 kinderen, in totaal 60 kinderen.”

Meneer Muis | Van houtskool tot goud

“Ons project had als doel het bevorderen van gesprekken tussen de verschillende bevolkingsgroepen in de gemeente De Wolden, die immers zelf als kleurrijk kan worden beschouwd. In 2023 werden de bewoners uitgenodigd voor vier bijeenkomsten van ‘Kleurrijk Koken’ op verschillende data in mei en juni, georganiseerd in het plattelandrestaurant Op De Deel. Tijdens deze bijeenkomsten kwamen mensen uit de hele gemeente samen om te koken en te eten, maar vooral om elkaar te leren kennen.

Het evenement was een groot succes, mede doordat jong en oud samen aan tafel zaten en recepten van de deelnemers werden gebruikt voor een kookboek. Door samen te eten, kregen de bewoners de kans om elkaars cultuur beter te leren kennen.

Iedereen was welkom: jong en oud, mensen die al hun hele leven in De Wolden wonen, nieuwkomers uit andere delen van Nederland, mensen uit het Midden-Oosten, Afrika, boeren en zelfs bestuurders van De Wolden.

Tijdens het koken ontstonden waardevolle gesprekken, die zijn gebundeld in het Kleurrijk Kookboek van De Wolden. Dit boek staat vol recepten en verhalen uit de regio en werd gepresenteerd tijdens de Ondernemersbeurs in Ruinerwold. Het werd in een oplage van 2000 stuks gedrukt. We hadden al 800 boeken verkocht bij voorinschrijving.

Het kookboek biedt niet alleen culinaire hoogtepunten, maar geeft ook een inkijkje in de trots van lokale ondernemers die hun (veelal lokale) producten presenteren.”

Kleurrijk koken | Samen koken. Samen eten

“Een Uniek Creatief Project

Paleis De Wolden vertelt het verhaal van een koninklijke familie die op zoek is naar een locatie om een paleis te bouwen. Dit bijzondere boek is samengesteld door 500 leerlingen uit groepen 5 en 6 van alle basisscholen in De Wolden, evenals de Mackayschool in Meppel, waar ook leerlingen uit De Wolden op school zitten. Schrijver Kees Opmeer en zijn dochter Marieke, een kunstdocente, begeleiden het project.

Van Workshops tot Boekpresentatie

Het project begon afgelopen najaar met een bezoek aan alle scholen. Tijdens twee uur durende workshops gaven de kinderen hun fantasie de vrije loop en creëerden ze verhalen en tekeningen. Het eindresultaat is een boek van 180 pagina's, gevuld met tekeningen, foto's en informatie over de dorpen, met als rode draad het prachtige verhaal van Kees Opmeer en zijn 500 jonge mede-auteurs.

Feestelijke Lancering

Op 19 april werd het boek feestelijk gepresenteerd in het Wolderhuus in Zuidwolde, waar 500 schoolkinderen aanwezig waren. Het evenement was groots gevierd met muziek van René Karst en DJ Marlies Koster, die de jeugd aan het dansen en zingen kregen. Alle kinderen ontvingen een eigen exemplaar van het boek, dat uit tientallen dozen werd uitgedeeld.

Een Project van Verbinding

Dit project heeft veel verbindingen tot stand gebracht, niet alleen tussen de scholen en de leerlingen die meeschreven, maar ook doordat het boek nu in vele huiskamers in De Wolden ligt. Alle dorpen met scholen worden genoemd, evenals bekende figuren uit de gemeente en de namen van alle leerlingen die hebben bijgedragen aan het boek.”

Paleis De Wolden | Scholieren schrijven een boek

“De route wordt regelmatig gecontroleerd om te zorgen dat de blikken netjes zijn geplaatst. Af en toe spreekt een wandelaar ons aan en de reacties die wij horen zijn positief. Gelukkig hebben wij geen last gehad van vandalisme, wat een prettige bijkomstigheid is.

Aanvankelijk liep de vergunning/melding bij de gemeente wat moeizaam. Er was enige onduidelijkheid, en het leek alsof de gemeente nog niet volledig op de hoogte was van het Wiede Wold-programma. Uiteindelijk hebben wij in overleg met de Wiede Wold-projectleiding met alleen een melding kunnen volstaan.

Het is moeilijk te zeggen hoeveel mensen sinds mei vorig jaar de wandelroute ‘Blik op de Kerk’ hebben gelopen. Wellicht is het enige concrete cijfer dat er ongeveer 150 papieren routebeschrijvingen zijn meegenomen. Of deze mensen de route (of een deel ervan) daadwerkelijk hebben gelopen, is niet bekend.

Daarnaast hebben sommige mensen de routebeschrijving gefotografeerd vanaf het bord bij de kerk. Evenmin is het aantal mensen bekend dat de route van de website van Wiede Wold of Recreatieschap Drenthe heeft gedownload.

Blik op de kerk | Wandelroute

“Helaas verliep ons programma niet zoals gepland, omdat het moeilijk bleek om jongeren te vinden. Desondanks hebben we toch een aantal mooie activiteiten kunnen organiseren.

Een van de hoogtepunten was de betrokkenheid van de kinderen bij het boek ‘Paleis de Wolden’. Zij schreven samen de laatste drie hoofdstukken van het boek. Daarnaast organiseerden we een succesvolle discoavond met plattelandsmuziek, waar zowel de kinderen als de ouders van genoten. Deze avond bood de ouders ook een kans om elkaar te ontmoeten.

We hebben ook een waardevolle samenwerking opgezet met Marta Veldhuis, die het kunstwerk voor het Wolderhuus heeft ontworpen. Samen met jongeren van het wooncentrum aan de Zuideresweg en het woonzorgcentrum Cosis hebben we een workshop georganiseerd, waarin zij ballen kleiden als onderdeel van het kunstwerk.

Verder proberen we steeds meer verbindingen te leggen tussen de zorgwereld en de reguliere samenleving, zoals met het Wolderhuus. De discoavond organiseren we vier keer per jaar. Het is altijd een plezierige avond voor de kinderen, maar misschien nog belangrijker is dat de ouders elkaar daar kunnen ontmoeten, ervaringen delen en ook buiten de activiteiten om afspraken maken. Veel van deze ouders dragen grote zorgen, en het is prachtig om te zien hoe ze genieten als hun kinderen plezier hebben.”

Samen Keten (zonder beperking)

De Afvalkathedraal

Onder leiding van het Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie (Nice°) is een iconisch, circulair 'theater' ontwikkeld: De Afvalkathedraal. De lokale gemeenschap, jong talent en een selecte groep van architecten ('enabling elders') hebben samen in co-creatie gewerkt aan de realisatie van dit hoopvolle icoon van de toekomst.

Kathedraal voor de toekomst

Als kern van Wiede Wold is een 'theater', een 'kathedraal voor de toekomst' ontwikkeld. De kathedraal als het centrum voor ontmoeting en reflectie. Dit tijdelijke bouwwerk is gebouwd met her te gebruiken, hergebruikte en gebruikte of afvalmaterialen. Het iconische bouwwerk is op een co-creatieve wijze gerealiseerd.

Het verhaal van De Afvalkathedraal

De Afvalkathedraal is onder meer geïnspireerd op het boek 'de goede voorouder' van Roman Krznaric dat gaat over kortetermijndenken van de mens en het zogenaamde kathedraal-denken, waarbij we als mens rekening houden met toekomstige generaties.

De Afvalkathedraal bood een plek voor bezinning en samenkomst rond het complexe maatschappelijke vraagstuk van de transitie van een lineaire naar een circulaire economie. Het stond en staat symbool voor het samen werken aan een 'hogere' doel: het waarom. Het bood hoop door de bouw van De Afvalkathedraal tot een grootschalig participatief traject te maken voor alle generaties: nieuw naoberschap.

De Afvalkathedraal kon gezien worden als een vorm van gebiedsgericht werken met de focus op het versnellen van de transitie van een lineaire naar een circulaire economie. Dat laat onverlet dat de dienst die geboden wordt van waarde is. En als zodanig ook herhaalbaar in te zetten is in de regio, en daarbuiten.

Voorafgaand aan het Bouwwerk heeft er een ontwerpfase plaatsgevonden, de Ontwerpexpeditie. Tijdens de Ontwerpexpeditie 4-luik kwamen alle betrokken partijen en experts op het gebied van circulair bouwen in co-creatie tot de meest vernuftige, creatieve en circulaire ideeën voor de Afvalkathedraal.

Theater en decorontwerper Ascon de Nijs maakte het definitieve ontwerp waarin de buitengevel bestaat uit 800m² gebruikte banieren en theaterdoeken uit alle windstreken van Nederland.

Alex van Oost | Nice°

"Met De Afvalkathedraal hoopten wij mensen te inspireren om na te denken over hoe we ons als mens verhouden tot onze leefomgeving. Over waarom we die verbruiken, vervuilen en vernietigen. Over wat het van ons vraagt om dat patroon te doorbreken en hoe we de generaties na ons een goede toekomst kunnen bieden. De Afvalkathedraal biedt een perspectief en is een plek voor het samen impact leren maken. Voor al doende leren. Niet alleen, maar samen. Met jong en oud. Als partners in verandering. Een verandering die we vieren."

Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie

Nice° helpt bedrijven en organisaties op weg naar een circulaire economie. Daarbij zet Nice° zich in om met name jonge mensen te verbinden met de vraagstukken rond circulariteit. Dat doen zij veelal met concrete praktijkexperimenten in de vorm van lokale innovatielabs en werkplaatsen.

Nice° werkt daarbij regelmatig nauw samen met onderwijsinstellingen in de noordelijke regio. Afhankelijk van hun opleiding krijgen de studenten (mbo, hbo en wo) een waardevolle rol binnen de projecten: van techneut tot architect en van houtbewerker tot biochemicus.

Doormiddel van een participatieproces, onder leiding van Sofie IJzerman, is de buitengevel voorzien van de dromen van de Woldenaren over de Toekomst van het platteland. Samen met de inwoners van gemeente De Wolden wordt De Afvalkathedraal tot stand gebracht. Iedereen die mee heeft gewerkt aan De Afvalkathedraal is een Bouwmeester.

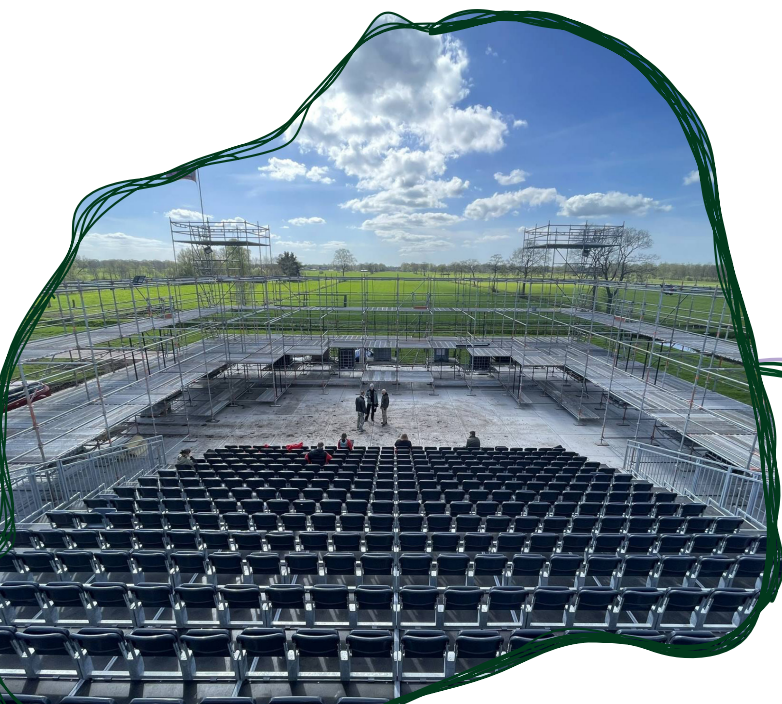
We verbinden mensen om samen aan die circulaire toekomst te bouwen. Vanuit verbinding creëren we beweging. Van korte naar lange termijn. Van kansarm naar kansrijk. Van enkelvoudig naar meervoudig. Van waardeloos naar waardevol. De Afvalkathedraal bestaat onder andere uit ruim 800 vierkante meter buitengevel, 3,5 kilometer steigerbuizen, 221 betonplaten en 43 water-tanks. Alle materialen die voor het bouwwerk worden gebruikt, krijgen na het project een nieuw leven. Het hele bouwwerk is 100% gemaakt van hergebruikte of herbruikbare materialen.

De kunst van de circulaire economie

De Afvalkathedraal is het icoon dat enerzijds de grote afvalopgave heeft verbeeld, maar anderzijds een optimisme rond de transitie naar een circulaire economie heeft willen benadrukken. De activiteiten hebben creatieve vormen gekregen, zodat gesprekken ook werkelijk tot stand kwamen. Zo hebben we bewustwording versterkt. Een wezenlijke verandering op het vlak van houding. Als individu, organisatie en lokale samenleving. Ter ondersteuning van de fundamentele systeemverandering. Hier op het platteland, en elders in de wereld.

Bouwmeesters

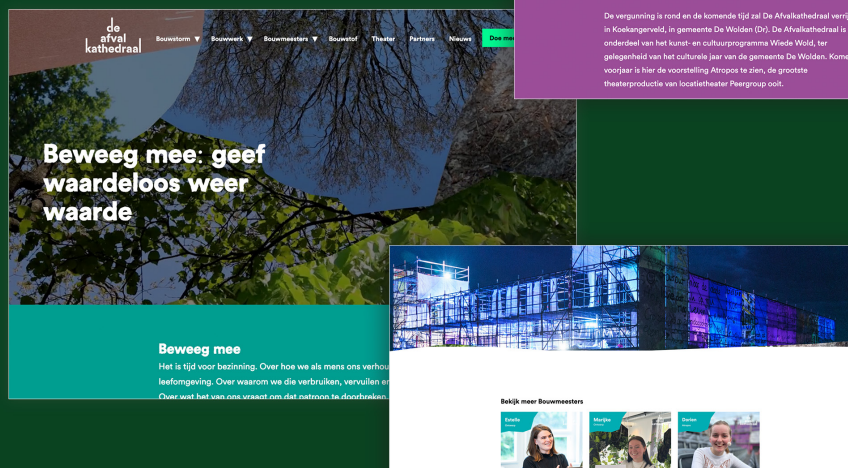
De kathedraal is in de maanden voorafgaand aan de première van Atropos gebouwd. Dat bouwproces is een wezenlijk onderdeel van Wiede Wold geweest. Het heeft actieve hoop geboden door de bouw van De Afvalkathedraal tot een participatief traject te maken voor alle generaties: nieuw naoberschap.

Bouwstof: De Afvalkathedraal leeft door

Om het verhaal van de Afvalkathedraal verder te vertellen en door te laten leven is er een aantal blijvende aspecten ontwikkeld. Denk aan de eigen officiële afvalkathedraal website, de video's, de social posts en de documentaire. Deze aspecten zorgen voor het voortleven van De Afvalkathedraal nadat deze is afgebroken en alle materialen een nieuwe bestemming hebben gekregen.

Link: <https://deafvalkathedraal.nl>

Website

Het doel van de website “De Afvalkathedraal” is om het verhaal en de boodschap van de Afvalkathedraal te behouden en te verspreiden. De site dient als een digitaal archief en platform waar bezoekers kunnen leren over het proces, de filosofie en de impact van het project. Door middel van documentatie, video's, en artikelen blijft het verhaal van de Afvalkathedraal levend, zodat huidige en toekomstige generaties geïnspireerd kunnen worden om na te denken over duurzaamheid en circulaire economie.

Video Ontwerpexpeditie

Tijdens het vierluik van de Ontwerpexpeditie is het ontwerp van het bouwwerk tot stand gekomen. Naast dat er verschillende experts en architecten zich over dit bouwwerk ontfermden, speelden de inwoners van de Wolden ook een rol tijdens het tot stand komen van dit bijzondere bouwwerk. Al deze partijen samen zorgde voor een interessante en variërende samenstelling met veel verschillende visies. De Ontwerpexpeditie is vastgelegd op video omdat dit een unieke manier was van het tot stand komen van een bouwwerk. Hier is uiteindelijk een mooie video van gemaakt die voor iedereen te bekijken is op de website van De Afvalkathedraal, op ons YouTube kanaal en op onze LinkedIn-pagina.

Link: <https://youtu.be/caryJpozrfQ>

Documentaire

In de documentaire wordt het volledige proces van De Afvalkathedraal vastgelegd, vanaf de eerste gedachten tot en met de afbouw. Het geeft een uitgebreide terugblik op elke stap van het project.

In september worden er nog opnames gemaakt tijdens de evaluatie, waarbij enkele hoofdpersonen opnieuw geïnterviewd zullen worden. Hierna volgt er een periode van in elkaar zetten, bewerken en aanscherpen. De verwachting is dat de documentaire eind 2024 gereed zal zijn.

Wanneer de documentaire af is, kan deze mogelijk in première gaan doormiddel van een filmavond in een filmhuis in de buurt. Denk hierbij aan Ogterop in Meppel of Podium Zuidheage in Assen. Hier kunnen we dan de partners van De Afvalkathedraal en Wiede Wold uitnodigen om gezamenlijk de documentaire te bekijken en het project af te sluiten.

De documentaire wordt gepromoot op verschillende social mediakanalen van de Peergroup en nice° zoals Instagram, LinkedIn en Facebook. Ook zal nice° de documentaire via de nieuwsbrief verspreiden onder ons netwerk.

Om buiten ons eigen netwerk te treden ligt het plan er ook om verschillende filmfestivals in het Noorden te benaderen. Dit doen we zodra de eerste ruwe versie van de documentaire bekend is en we een beter beeld hebben bij het eindresultaat. Dit helpt met het vermarkten en met het voldoen van de verwachtingen. Denk aan het Noordelijk filmfestival in Leeuwarden, Internationaal Filmfestival Assen of het Forum in Groningen die regelmatig filmavonden organiseren. Filmhub Noord is een nauwe samenwerking tussen Kunst & Cultuur, Keunstwurk, Kunstkade, Forum Groningen, Film in Friesland en het Internationaal Filmfestival Assen. Deze partij zorgt voor de filmeducatie in het primair en voortgezet onderwijs, wat goed aansluit op de doelgroep van het verhaal van De Afvalkathedraal.

De documentaire zal ook via <https://deafvalkathedraal.nl> beschikbaar zijn voor iedereen die interesse heeft. Hier blijft de documentaire ook permanent opstaan. Dit zorgt ervoor dat het verhaal van De Afvalkathedraal niet verloren zal gaan.

Atropos

Peergroup heeft samen met jongeren uit de regio de voorstelling Atropos ontwikkeld. Deze grootse muziek- en danstheatervoorstelling vond plaats in De Afvalkathedraal. In de voorstelling hebben jongeren letterlijk en figuurlijk de hoofdrol gespeeld.

Atropos

In Atropos maken jongeren de dienst uit. Zij hebben het publiek wakker geschud uit hun droomstaat waarin de werkelijkheid ontkend kan worden. Ze hebben niet afgewacht tot de wereld vergaat en hebben het roer liever meteen omgegooid, nu het misschien nog kan. Ze hebben gepookt, gescholden, gewezen, getrokken, geduid, geduwd en geschreeuwd totdat de boodschap eindelijk landde. De jongeren hebben de moed gehad om Atropos, het onafwendbare, recht in de ogen te kijken.

De titel Atropos verwijst naar de oudste van de Schikgodinnen uit de Griekse mythologie. Zij knipte de levensdraad van de persoon door wanneer diens tijd om was. Het is een directe verwijzing naar de situatie waarin wij mensen en de natuur zijn beland. Als we niets doen wordt de levensdraad doorgesneden. Daarom stelde Atropos de bezoekers de vraag: welke wereld laten wij achter voor onze kinderen?

De schrijvers van Atropos zijn geïnspireerd door het boek Kleine mensen in de Grote Wereld van A. den Doollaard.

Regie en script

De regie en het script van Atropos lagen in handen van Peergroups artistiek directeur Dirk Bruinsma.

Dirk Bruinsma | Peergroup

“Ik had een grootse, epische en humoristische muziek- en danstheatervoorstelling voor ogen met daarin zowel professionele spelers, jongeren en amateurspelers. Bij het schrijven van Atropos had ik het belang van een betere toekomst voor jongeren continu in mijn achterhoofd gehouden. Door hen in de hoofdrol te zetten wilde ik benadrukken dat juist zij degenen zijn die een ongewisse toekomst tegemoet gaan met het alsmat veranderende klimaat.”

Peergroup

De Drentse Peergroup maakt al ruim twintig jaar gewaardeerd locatietheater vanuit herkenbare onderwerpen die diepgeworteld liggen in het Nederlandse landschap. De makers en spelers van het gezelschap verbinden zich intens met de inhoud en de mensen die daar direct bij betrokken zijn. Dit levert voorstellingen op met een grote impact op deelnemers en publiek.

Peergroup maakt voorstellingen op basis van co-creatie. Co-creatie gaat verder dan participatie omdat het begint bij de inhoud; bij onderwerpen en opgaven die mensen bezighouden. Vanuit gezamenlijke intensieve betrokkenheid bij het onderwerp werken verschillende soorten makers gelijkwaardig samen aan het realiseren van een project.

Garage TDI

Garage TDI is het huis voor jeugd- en jongerentheater in Assen. Hier wordt geëxperimenteerd, ontwikkeld en opgetreden. Garage TDI heeft een eigen jeugdtheaterschool en maakt jeugdtheatervoorstellingen voor (po en vo) scholen en voor podia. Dit keer werd een samenwerking aangegaan met de 'volwassen' collega's van Peergroup. De jonge theatertalenten van Garage TDI vormden samen met minder ervaren jongeren uit de gemeente De Wolden de basis van de voorstelling *Atropos*.

Het verhaal

Verschillende verhaallijnen rond personages van over de hele wereld komen samen in muziek- en danstheatervoorstelling *Atropos*. Vanuit verschillende posities ervaren zij het ogenschijnlijk 'onafwendbare'.

In Siberië ontsnapt Boriška, een gevangene, om alleen te sterven in de Taiga. Yin, een wetenschapper in China, ontdekt een nieuw virus, maar niemand luistert. De Franse fabrieksarbeider Felix beraamt een aanslag in het hart van Parijs.

Terwijl de verschillende personages langzaam opgeslokt worden door een storm van mythische proporties - een ijzige wind vol rondrazende brokstukken en sneeuw - dringt het besef keihard door dat de mensheid afstevent op een fatale natuur-ramp. Geleid door de jonge ziener *Atropos* trekken kinderen overal ter wereld aan de noodrem. Waarom luistert niemand naar het gevaar dat nadert?

Het verhaal van *Atropos* werd verteld vanuit de stem van een jonge jongen, een personage dat door meerdere talentvolle jongeren uit het Noorden gespeeld werd. Veel jongeren wilden meespelen in deze bijzondere locatievoorstelling. Naast de jongeren die meespeelden, stonden er drie professionele acteurs en een zangeres op de vloer die de overige rollen vertolkte: juist die samenwerking tussen amateurspelers, semiprofessioneel en professioneel is een belangrijk onderdeel geweest van Wiede Wold.

Inwoners voorstellingsgebied
De voorstellingen van Peergroup kunnen niet bestaan zonder participatie van omwonenden. Zij werden dan ook actief bij het maakproces betrokken: van geïnformeerd worden over de voortgang tot daadwerkelijk participeren in- en rondom de voorstelling. Dat was op het gebied van meespelen, hulp achter de schermen zijn, of bij parkeren en hulp in de horeca.

Dorpsteam

In het dorpsteam van Koekangerveld zaten een aantal mensen die enthousiast waren over het project en zij zijn betrokken geweest bij het gehele maakproces. Zij dachten met ons mee over de praktische uitvoering van het project, maar kregen ook de eerste inblikjes in het inhoudelijk proces. Er werden scriptlezingen georganiseerd, was het dorpsteam bij repetities en werd de ontwikkeling van de voorstelling met hen gedeeld.

Het textielatelier

Voor de uiteindelijke vervaardiging van kostuums is in januari 2023 een community-textielatelier gestart. In het atelier kregen textielresten een nieuwe betekenis en functie. Het atelier kende een flink aantal deelnemers – veelal vrouwen. In de eerste fase werden er vlaggen gemaakt, die naar de dorpshuizen in alle dorpen in De Wolden werden gestuurd. Ook kregen de deelnemers meerdere specialistische workshops (denk aan patchwork en borduren) die ze op een later moment weer kunnen inzetten tijdens het maken van de kostuums of voor de rekwisieten en het decor. In de tweede fase werden de kostuums voor Atropos in dit atelier vervaardigd, onder leiding van een professioneel kostuumontwerper. De kostuumontwerper nam de ideeën die aangedragen werden vanuit het atelier mee in het ontwerp. Zo werden ook de kostuums voor de voorstelling in co-creatie ontworpen en gemaakt.

ATROPOS - PEERGROUP

Dirk Bruinsma, artistiek leider
Joran de Boer, zakelijk leider
Janne Dijk, productie leider

Decorontwerp

Ascon de Nijs

Kostuumdesign

Jonathan Ho

De vruchten

Atropos, de indrukwekkende muziek- en danstheatervoorstelling ontwikkeld door Peergroup in samenwerking met jongeren uit de regio, vormt het hoogtepunt van het culturele festival Wiede Wold. Deze voorstelling was niet alleen een artistieke prestatie, maar ook een krachtige boodschap over de urgente uitdagingen waar ons platteland voor staat. Door intensieve samenwerkingen met professionele jongerentheaterorganisaties zoals Garage TDI en diverse lokale culturele verenigingen, heeft Atropos nieuwe verbindingen gesmeed en jongeren actief betrokken bij de complexe thematiek van duurzaamheid en maatschappelijke verandering.

Het project heeft een bewustwording gecreëerd over de toekomst van ons platteland, waarbij jongeren niet alleen de kans kregen om hun stem te laten horen, maar ook om actief vorm te geven aan een toekomst die zij zullen erven. Door hen centraal te stellen in zowel de uitvoering als het creatieve proces, heeft Atropos niet alleen bijgedragen aan hun persoonlijke ontwikkeling en zelfexpressie, maar ook aan het versterken van naberschap en gemeenschapszin.

Cocreatie speelde een cruciale rol bij het succes van Atropos, omdat het een directe verbinding creëert tussen kunstenaars, publiek en de locatie zelf. Voor deze locatievoorstelling werden de fysieke omgeving en lokale gemeenschappen actief betrokken bij het creatieve proces. Dit zorgde ervoor dat het werk niet alleen visueel en inhoudelijk aansluit bij de specifieke plek, maar ook resoneert met de mensen die daar wonen en werken.

De voorstelling, met zijn diepe wortels in lokale verhalen en internationale thema's, heeft niet alleen bezoekers geïnspireerd en ontroerd, maar ook aan het denken gezet over de rol van kunst en cultuur in het aanwakkeren van maatschappelijke verandering. Door jongeren te betrekken als mede-makers en ambassadeurs van verandering, heeft Atropos een blijvende impact gemaakt op zowel individueel als gemeenschapsniveau binnen De Wolden. Het is een levendig bewijs van hoe kunst en cultuur kunnen dienen als krachtige instrumenten voor sociale en ecologische transformatie, niet alleen hier op het platteland, maar overal ter wereld.

Dagblad van het Noorden

“Een bizar, bonkend, afwisselend spektakel...
Loepzuivere beeldmontage en overtuigend spel.”

Designprogramma

Het Designprogramma vormde een belangrijke pijler van het Wiede Wold programma, een programma waarin gerenommeerde ontwerpers samen met de bewoners aan de slag zijn gegaan met het thema van Wiede Wold: De toekomst van ons platteland.

De ervaren creatieven werkten met verschillende gemeenschappen aan de heel diverse projecten. De projecten zijn tijdens de Wiede Wold-manifestatie in mei-juni 2024 getoond in en rondom het dorp Echten (Gemeente De Wolden).

Uitgangspunten

Ontwerpers (uit het hele land) waren uitgenodigd om bij te dragen aan de manifestatie. Zij werkten daarbij volgens een aantal uitgangspunten:

- Het project geeft invulling aan het overkoepelende thema De Toekomst van ons Platteland.
- Het is verbonden met de lokale realiteit; bewoners doen mee met de ontwikkeling.
- Het is uniek en site-specific; het speelt in op de omgeving.
- De bouw (realisatie van een installatie) zal een integraal – en wezenlijk – onderdeel vormen van het project.

De ontwerpers zoomden vanuit hun eigen discipline in op een actueel thema gerelateerd aan ‘De toekomst van ons platteland’ en gingen hierover met bewoners, lokale makers en professionals in gesprek en aan de slag. Voorbeelden van thema’s waren: beeldvorming over het platteland, grondstoffen en voedselproductie, leren van het verleden en het dialoog en passies van jongeren op het platteland.

Geïnspireerd door bewoners en ‘professionals’ hebben zij in hun werk vormgegeven aan de ideeën, gevoelens, zorgen en misschien ook aan oplossingen rondom de opgaven voor het platteland. De uitingen op Wiede Wold kenden een bonte verzameling van presentatievormen. De ene ontwerper maakte één groot object waar je doorheen kon wandelen, een andere ontwerper maakte een stamtafel.

Designers

De geselecteerde ontwerpers waren sinds november 2022 bezig met ideevorming en research en hadden midden januari 2023 hun eerste ideeën ingeleverd. Deze ideeën waren te categoriseren in drie overkoepelende thema’s: natuur & landschap, werken en samenleven op het platteland. Deze thema’s overlaptten elkaar per definitie en waren daarmee nauw met elkaar verbonden.

Kleur op de muur

1 Vera Vos | Vos&Roos
Locatie: Glasvezelhokjes verspreid door De Wolden

Ontwerpster-duo Vos&Roos, Vera Vos en Julia Roozenbeek, krijgt vooral energie van muurschilderingen. Zij toverden (samen met omwonenden, kinderen en jongeren) zes saaie, grauwe glasvezelhokjes om tot vrolijke kunstwerken. Vera en Julia wonen in De Wolden.

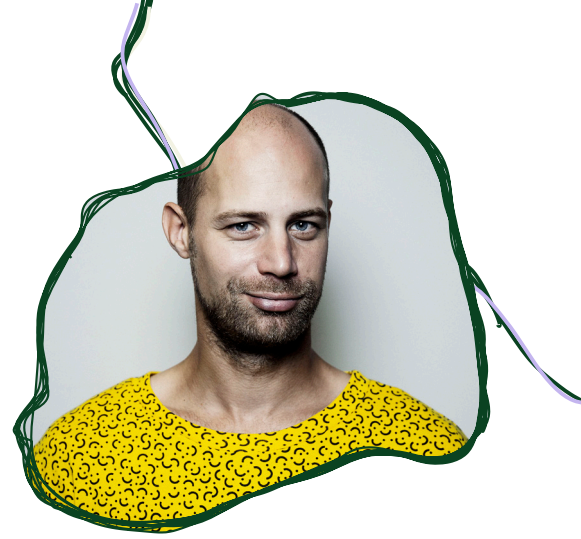
Vera Vos:

Door de komst van glasvezel kunnen plattelanders op even snelle toeren meedraaien als stedelingen. Hierdoor zijn het platteland en de stad dichterbij elkaar gebracht. Een positieve verandering, maar die lelijke glasvezelhokjes moesten we voor lief nemen... of toch niet?

Kop in de wind

2 Antoine Peters
Locatie: Het weiland naast Boschzicht

Kunstenaar en ontwerper Antoine Peters is opgegroeid in de Achterhoek en kent het platteland. Tegenwoordig woont en werkt hij in Amsterdam. Antoine heeft heimwee naar de bossen, de ruimte en de no-nonsense mentaliteit van het platteland. Hij klom er vroeger in de bomen, lag met een verrekijker in het weiland en vond de ruimte om te dromen. Peters ziet een groeiende verwevenheid tussen mensen onderling en tussen mens en natuur. Voor Wiede Wold wilde Antoine een werk maken waarin de menselijke maat opnieuw centraal stond

Antoine Peters:

Door middel van een creatieve dialoog met workshops in het culturele hart van De Wolden hebben Woldenaren zichzelf letterlijk onderdeel van het kunstwerk gemaakt. De installatie bestond uit vijftig menshoge zelfportretten gedrukt op textiel en getoond als poorten naar de verbeelding. Door een poort stappen symboliseert een transitie, nieuwsgierigheid en het openstaan voor de ander en de wereld die erachter schuil gaat. Bezoekers konden dwalen tussen de wuivende levensgrote silhouetten, verhalen en expressies. Het daagde de bezoeker uit zelf na te denken over de toekomst van ons platteland. De wind spelend met het textiel. De wind stond voor levenskracht en de geboorte van nieuwe perspectieven.

Wonderkamer Toneel

3 Arne Hendriks
Locatie: Huize Echten

Ontwerper/kunstenaar Arne Hendriks ging in op de beeldvorming over het platteland. Arne Hendriks, Amsterdamse kunstenaar en onderzoeker, verkent culturele grenzen. Van menselijke krimp tot groeiobsessie. Arne is voor en door Wiede Wold gefascineerd geraakt door de historie van het platteland en de Drentse veencultuur.

Arne Hendriks:

Ontwerper/kunstenaar Arne Hendriks wil ingaan op de beeldvorming over het platteland, geïnspireerd op het miniatuur theater van Baron van Slingelandt, die al in de 18e eeuw privé voorstellingen gaf om in gesprek te gaan over de betekenis van verschillende landschappen. Klopt ons huidige beeld van wat het platteland – en natuur – is, eigenlijk wel? Hoe kijken mensen in het verleden en het heden naar het platteland?

Geïnspireerd op het bijzondere miniatuurtheater van de Baron (een uniek werk dat in het bezit is van het Theaterinstituut), ontwerpt Arne zijn eigen, hedendaagse theater met nieuwe landschappen, om het gesprek over de toekomst van het platteland te voeren. Dit deed hij in samenwerking met Josef Zappe die veel wist over het apparaat.

Lees hier meer:

<https://www.rtv-drenthe.nl/nieuws/16567632/kunstwandeling-bij-echten-van-theater-tot-duiventil>

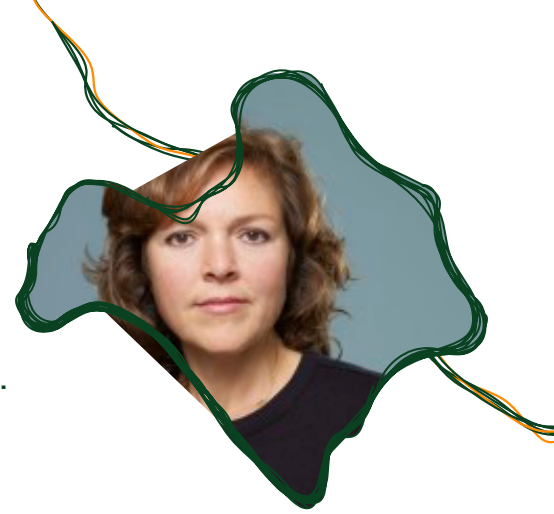
Meer info over Het Kamertoneel van Baron van Slingelandt:

<https://www.youtube.com/watch?v=F-dfWR-WIP4M>

De Duiven Dialoog

4 **Nikki Gonnissen**
Locatie: Duiventil bij Huize Echten

Nikki Gonnissen is ontwerper en directeur bij Thonik in Amsterdam. Thonik ontwerpt sterke visuele identiteiten en campagnes voor opdrachtgevers over de hele wereld. Als persoon raakt ze gefascineerd als er sociale veranderingen plaatsvinden. Voor Wiede Wold heeft Nikki samengewerkt met Studio Corvers (design en architectuur ontwerpstudio in 's-Hertogenbosch) en documentaire fotograaf Maurice Boyer.

Uitgangspunt was de sterke verwijdering of kloof tussen stad en platteland. Begrip voor beide kanten van het verhaal door een veilige ruimte, 'een midden', te creëren om met elkaar in gesprek te gaan en ideeën uit te kunnen wisselen.

Geïnspireerd door duivenpost en de historische duiventillen die je op het platteland nog af ten toe tegenkomt ontwerpt Nikki haar installatie voor Wiede Wold.

Nikki Gonnissen:

Duivenpost is een traag medium, elke duif kan maar één boodschap overbrengen. De huidige polarisatie wordt mede gevoed door de snelheid van sociale media, waar zonder nadenken iedereen alles maar kan roepen zonder eerst de context te begrijpen of een bewuste afweging te maken. Daardoor is er geen dialoog. Als we langer de tijd nemen om na te denken, ons beter informeren en onszelf verdiepen in de ander komen we tot gesprek.

De Duiven Dialoog is een installatie in de vorm van een (oude) duiventil met rondom de boodschappen voor de toekomst. Deze boodschappen zijn citaten uit gesprekken die Nikki voerde met Woldenaren die zich met het landschap bezighouden: van intensieve veehouders, biodynamische boeren, natuur- en landschapsbeheerders, grondbezitters, bestuurders en natuurlijk de laatste duivenmelker in Drenthe. Centraal was de vraag: Wat is er nodig om een duurzame toekomst voor de volgende generatie te realiseren.

Het werd een emotionele en indrukwekkende reis om tot de citaten te komen.

Tijdens de Wiede Wold manifestatie kon iedereen een boodschap voor de toekomst op een gekleurd lint schrijven en aan de installatie knopen. Honderden bezoekers hebben van deze kans gebruik gemaakt. De Duiven Dialoog werd op deze manier een tempel waar vele meningen bij elkaar kwamen. Tastbaar en voelbaar werd dat eigenlijk iedereen hetzelfde doel voor ogen heeft.

De Duiven Dialoog zal opnieuw te zien zijn tijdens The Dutch Designweek in Eindhoven van 19 t/m 27 oktober 2024.

Soillistic Bodies

5 Liselore Frowijn
Locatie: Parkeerplaats Boschzicht

Designer Liselore Frowijn benadert de toekomst van het platteland vanuit het dierenrijk, en dan specifiek vanuit de wormen. Liselore Frowijn heeft een mode-achtergrond. Vanuit haar een eigen ontwerpstudio in Amsterdam heeft ze gewerkt aan Wiede Wold.

Frowijn wilde een installatie creëren die de waarde van de verborgen natuur uitdrukt. Met haar project Soillistic Bodies bracht ze een ode aan de bodem en aan de worm. Het project bestond verder o.a. uit 'wormshops' voor kinderen.

Liselore Frowijn:

De toekomst van ons platteland ligt onder onze voeten, in de vruchtbare bodem van Drenthe. Waar mensen goed voor hun bodem zorgen, begint de liefde voor de planeet. Als we geen relatie hebben met onze bodem, dreigen we de relatie met onszelf te verliezen. Gebaseerd op hoe deze hermafrodiete wezens omgaan met de aarde onderzochten we binnen Wiede Wold hoe we ons anders tot de bodem kunnen verhouden.

Lees hier
<https://studiofrowijn.com/wp-content/uploads/2024/04/STUDIO-FROWIJN-SOIL-STEWARDS-ESSAY-.pdf>

Stamtafel De Wolden

6 Digna & Lucas | Foodcurators
Locatie: Het Boekbindcentrum

Foodcurators bestaat uit twee designers, Digna Kosee en Lucas Mullié. En is een ontwerpstudio waar het vooral draait om een mix van voeding en ontwerp. De ontwerpstudio van Foodcurators is gevestigd in het Zeeuwse Middelburg.

Foodcurators:

Tijdens het onderzoek met de inwoners van De Wolden kwam vooral naoberschap als krachtig onderdeel, als een identiteit, naar boven. Hoe ver reikt naoberschap? Is het echt alleen iets van het platteland of staat het open voor iedereen?

Foodcurators zetten het naoberschap als streekoverstijgend product centraal in hun werk voor Wiede Wold. Je kan plaatsnemen aan een speciaal ontworpen stamtafel, een ontmoetingsplek waar je in gesprek kunt met elkaar. De tafel is ingekerfd met uitspraken van Woldenaren over naoberschap. Op het bijbehorende tafelkleed staan juist uitspraken over gemeenschapszin van buiten De Wolden geborduurd.

Tijdens Wiede Wold kon men ter plekke speciale (borrel)glasjes kopen met een datum en link voor een online ontmoeting. De opbrengst is gedoneerd aan d'Olde Karke in Echten.

Na Wiede Wold zal deze bijzondere stamtafel een permanente plek krijgen in het Gemeentehuis in Zuidwolde.

Wonderlust

7 Nienke Hoogvliet en Tim Jongerius | Studio Hoogvliet
Locatie: B & B Op zijn Zweeds

Studio Nienke Hoogvliet is gevestigd in Den Haag. Voor Wiede Wold werkte Nienke deze keer samen met partner en architect Tm Jongerius. Het duo werd geraakt door de oude en nieuwe grondstoffen die het landschap in en rondom De Wolden biedt.

Studio Hoogvliet gebruikt oude en nieuwe grondstoffen die het landschap van De Wolden biedt.

Door de zichtbaarheid en tastbaarheid van de lokale grondstoffen te vergroten kunnen bewoners en bezoekers een (hernieuwd) besef van deze waarden ontwikkelen. In een boerenschuur bij het creatieve stel Anneke en Marius werd een minimuseum gemaakt en haalden Nienke en Tim de natuur naar binnen. Zij creëerden een unieke ervaring van lokale materialen die ze hadden verzameld in en rondom De Wolden.

Nienke Hoogvliet:

Het platteland is een plek van rust, ruimte en gemoedelijkheid. Toch is het recentelijk geworden tot een onderwerp van discussie en verdeeldheid. In het project 'Wonderlust' voor Wiede Wold kon men zich verwonderen doordat de lokale materialen getransformeerd waren naar een interactieve expositie. Wat voel je, zie je, ruik je?

Kan deze verwondering leiden tot een hernieuwd perspectief op de lokale omgeving en daarmee leiden tot een grotere verbondenheid met de natuur én met elkaar?

Wandelroute

Wiede Wold
designroute 7.6 km

Vos&Roos
De Verbinding
Glasvezelnoekje
Oshaarsweg 24

Antoine Peters
Kop in de Wind
Weiland naast P - Boschzicht
Zuidwolderweg 38

Arne Hendriks
Wonderkamertoneel
Huize Echten
Zuidwolderweg 1

Nikki Gonnissen
De Duivendaloo
Duiventil voor Huize Echten
Zuidwolderweg 1

Liselore Frowijn
Sollistic Bodies
Voortuin Tea Time,
Rumerweg 4

Foodcurators
Stamtafel De Wolden
Atelier, Boekbinderij,
Zuidwolderweg 2

Studio Hoogvliet
Wonderlust
B&B op z'n Zweeds,
Oshaarsweg 32

wiede wold

Wandelroute

De Wiede Wold wandelroute is onderdeel van het Design Programma en heeft een lengte van 7,6 km. De route leidt langs alle 7 kunstwerken.

Er kan op elk punt gestart worden, er is geen specifiek start- of eindpunt. Je kunt parkeren bij P1 - Westerbergen, P2 - Boschzicht en P3 Belevingspad Echten.

Download de route met **interactieve** kaart met bovenstaande qr-code.

Wiede Wold Design wandelroute

Toen de kunstwerken op de verschillende locaties in en rondom Echten stonden kun de Wiede Wold Designroute wandelend (of fietsend) worden afgelegd. Een wandelroute door de natuur, de bossen en het landschap van Echten. Tijdens de wandeling kwam je langs de zeven werken. Bij elke installatie, op binnen- en buitenlocaties, stond uitleg en informatie van en over de kunstenaars en hun werk voor Wiede Wold. De route was 7,6 kilometer.

De route was op een kaart gedrukt of was online via een GPX bestand down te laden. Op verschillende dagen waren de makers aanwezig om de bezoekers te ontvangen, uitleg te geven en vragen te beantwoorden.

Designprogramma

Jorn Konijn, intendant
Lisa Hardon, intendant

Design met jongeren

Vera Vos, intendant/ontwerper

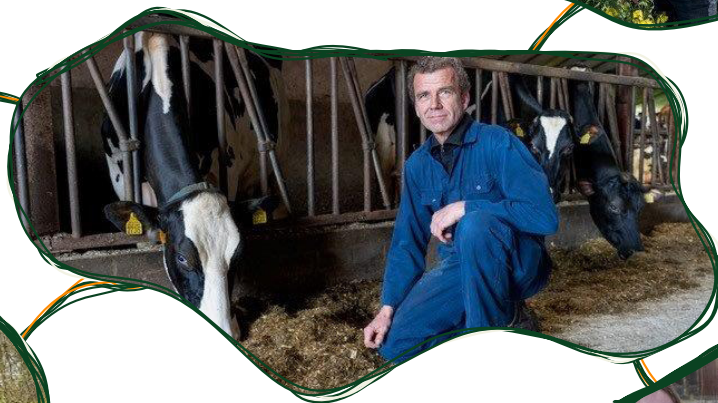
De vruchten

Het Designprogramma binnen Wiede Wold heeft zich bewezen als een dynamische en vruchtbare samenwerking tussen gerenommeerde ontwerpers, lokale gemeenschappen en het centrale thema 'De Toekomst van ons Platteland'. Onder leiding van intendanten Jorn Konijn en Lisa Hardon hebben de ontwerpers uit diverse disciplines intensief samengewerkt met bewoners en professionals, resulterend in een gevarieerde en diepgaande verkenning van de uitdagingen en mogelijkheden voor ons platteland.

Tijdens de Wiede Wold-manifestatie in mei-juni 2024 hebben de projecten op indrukwekkende wijze het publiek geïnformeerd en geïnspireerd. Van installaties die de interactie met de omgeving aangingen tot ontmoetingen die reflecteerden op lokale identiteit en ecologische vraagstukken, elk ontwerp droeg bij aan een levendige en veelzijdige culturele ervaring.

De successen van het Designprogramma zijn niet alleen te meten aan de artistieke impact, maar ook aan de concrete verbindingen die zijn ontstaan tussen ontwerper en bezoeker, maar ook binnen verschillende gemeenschappen. Door te werken aan thema's als natuurbehoud, nieuwe voedselproductie en duurzaamheid hebben de ontwerpers niet alleen nieuwe perspectieven gedeeld, maar ook een blijvende impact achtergelaten op de gemeenschap van De Wolden.

Met de behaalde doelstellingen van het Designprogramma, zoals het stimuleren van dialoog, het bevorderen van samenwerking en het versterken van bewustwording over de toekomst van het platteland, heeft Wiede Wold een belangrijke mijlpaal bereikt. Deze ervaringen zullen dienen als inspiratiebron voor toekomstige initiatieven en als een krachtig voorbeeld van de positieve impact die culturele participatie en ontwerp kunnen hebben op lokale gemeenschappen en hun duurzame ontwikkeling.

Side-programma

Vanuit het werken in de Wolden en met de Woldenaars is een actieve betrokkenheid ontstaan met andere (culturele) activiteiten die in dezelfde periode speelden. Daar waar dit inhoudelijk aansloot werden activiteiten opgenomen in het Wiede Wold programma. Hiermee kregen deze projecten een groter bereik en Wiede Wold een bredere omvang.

De aanvullende en ondersteunende culturele activiteiten die mede onder de paraplu van Wiede Wold werden georganiseerd zijn:

2023	Tentoonstelling Eet smakelijk! Museum De Wemme	https://wiedewold.nl/aan-tafel-2/
2023	Kunstwerk Gemeente De Wolden Wat zou de jeugd in de toekomst anders willen?	https://wiedewold.nl/wat-zou-de-jeugd-in-de-toekomst-anders-willen/
2023	Wiede Wold Fietsroute editie 2023	https://wiedewold.nl/fietsroute-wiede-wold/
2023	Wolder Vinyl Café	
2023	Lezing Erasmus Universiteit	
2024	Grensloos Kunst Verkennen	https://grenslooskunstverkennen.nl/
2024	Tentoonstelling Typisch Nederlands Museum De Wemme	https://wiedewold.nl/typisch-nl/
2024	Tentoonstelling Fluitje van een cent Boerderijmuseum de Karstenhoeve	https://wiedewold.nl/een-fluitje-van-een-cent/
2024	Passie op het platteland	https://www.youtube.com/@passieop-hetplatteland7614
2024	Wiede Wold Designroute	https://wiedewold.nl/design-programma/ https://routiq.com/route/4583996/wiede-wold-design-walking-route
2024	Wiede Wold Fietsroute editie 2024	https://wiedewold.nl/fietsroute-wiede-wold/
2024	Wiede Wold lied	https://wiedewold.nl/iedereen-kan-mee-doen-met-het-wiede-wold-lied/
2024	Wiede Wold Licht uit	https://wiedewold.nl/veras-vlogs/ https://www.youtube.com/results?search_query=wiede+wold+licht+uit

Feiten en cijfers

Datum van	Datum tot	Onderdeel	Activiteit	Gemeten	Geschat
16-04-2024	19-04-2024	De Afvalkathedraal	Doe mee: schilderen in de Oude Bieb Zuidwolde	24	
26-06-2024		De Afvalkathedraal	Bezoek en rondleiding: Stichting Wolderwijs	12	
		De Afvalkathedraal	Bouwmeesters		100
		De Afvalkathedraal	Ontwerpateliers	28	
		De Afvalkathedraal	Participatie workshops	56	
		De Afvalkathedraal	Bezoek en rondleiding: BSO De Horst	22	
28-06-2023		Nice°	Paneldiscussie - De Afvalkathedraal	50	
17-06-2023		Peergroup	Patchworkshop	15	
06-09-2023		Peergroup & Nice°	Kick off Afvalkathedraal & Atropos	98	
23-03-2024		Designprogramma	Workshops (Antoine Peters)	53	
28-04-2024	30-06-2024	Designprogramma	Bezoekers		10.000
11-05-2024		Designprogramma	Designroute (VIP/pers)	35	
11-05-2024		Designprogramma	Ontmoeting met de Designers		100
12-05-2024		Designprogramma	Ontmoeting met de Designers		200
12-05-2024		Designprogramma	Ontmoeting met de Designers	35	200
13-12-2023	16-12-2023	Sideprogramma	Wolder Vinyl Cafe	1.833	

		Sideprogramma	Het Wiede Wold Lied		60
		Sideprogramma	Vlogs: Passie op het platteland (volgers)	1.053	
		Sideprogramma	Erasmus Universiteit Rotterdam	35	
		Sideprogramma	Grensloos Kunst Verkennen & Lang leve(n) de taal	2.158	
		Sideprogramma	Verhalen laten leven (bibliotheek)		150
		Sideprogramma	Streekbelang Drogeropslagen en Kinderwerk	387	
28-06-2024		Sideprogramma	Beeld Martha Veldthuis Wolderhuus		500
13-06-2023		Streekprogramma '23	Lezing Museum De Wemme		40
28-06-2023		Streekprogramma '23	Kleurrijk Koken - Midzomeravond		50
		Streekprogramma '24	Boekpresentatie: Paleis De Wolden	510	
		Streekprogramma '24	Boek: Paleis De Wolden	1.500	
		Streekprogramma '23	Wat zou de jeugd in de toekomst anders willen?	153	
		Streekprogramma '23 & '24	Wandelroute: Blik op de kerk	9.000	
		Streekprogramma '23 & '24	Kleurrijk Koken		40
		Streekprogramma '23 & '24	Kookboek: Kleurrijk Koken	2.000	
		Streekprogramma '23 & '24	Podcast Kleurrijk De Wolden	167	
		Streekprogramma '23	Eetsmakelijk!? Aan tafel (De Wemme)		40
		Streekprogramma '23	Fluitje van een cent (Karstenhoeve)	1.546	

05-04-2024		Streekprogramma '24	Disco zonder beperking + side activiteiten	86	
07-04-2024	21-04-2024	Streekprogramma '24	Workshop & voorstelling: Circus van de toekomst	207	
20-04-2024		Streekprogramma '24	Bellefair Echten		600
10-05-2024		Streekprogramma '24	Visial Music Lab FSOSF		100
15-06-2024		Streekprogramma '24	Film kiek'n op 't boerenerf	425	
29-06-2024		Streekprogramma '24	FSOSF Live		100
07-07-2024		Streekprogramma '24	Falieberg Festival		1.000
		Streekprogramma '24	Meneer Muis	356	
		Streekprogramma '24	Erfgoed De Wolden		2000
		Streekprogramma '24	De tingieter vertelt		80
		Streekprogramma '24	De tingieter: tijdcapsule		40
		Streekprogramma '24	Circus van de toekomst	222	
06-03-2024		Theater	Kick Off Atropos (1e scriptlezing)	25	
25-05-2024	30-06-2024	Theater	Atropos (bezoekers)	4.312	
		Theater	Textielatelier	25	
		Theater	Cast & Crew	75	
		Theater	Horeca- en organisatievrijwilligers	250	
		Theater	Wijkteam	8	
		Theater	Scriptlezing + muziek Theaterschuur Linde	76	

		Wiede Wold Communicatie	Facebook, mensen bereikt	519	
30-11-2023		Wiede Wold Algemeen	Informatiebijeenkomst	43	
28-04-2024		Wiede Wold Algemeen	Wie-De-Wolden-Dag		150
		Wiede Wold Algemeen	Kick-Off	120	
		Wiede Wold Communicatie	Facebook, volgers	473	
		Wiede Wold Communicatie	Instagram, volgers	187	
		Wiede Wold Communicatie	Ondernemersbriefing		3.000
		Wiede Wold Communicatie	Website-bezoekers		50.000
		Wiede Wold Communicatie	Fietskaarten 2023		10.000
		Wiede Wold Communicatie	Fiets- en wandelkaart 2024		10.000
		Wiede Wold Communicatie	Huis-aan-huiskrant (regio)	25.000	
		Wiede Wold Communicatie	Fotowedstrijd inzendingen	10	
				44.154	97.350
				141.504	

Totale mediabereik, o.a. via RTV Drenthe, landelijk, regionaal en lokale publiciteit, is niet gekwantificeerd.

Documentaire zal verschijnen voor einde 31-12-2024 en zal ook nog de nodige aandacht krijgen.

Gemeten vs. geschat:

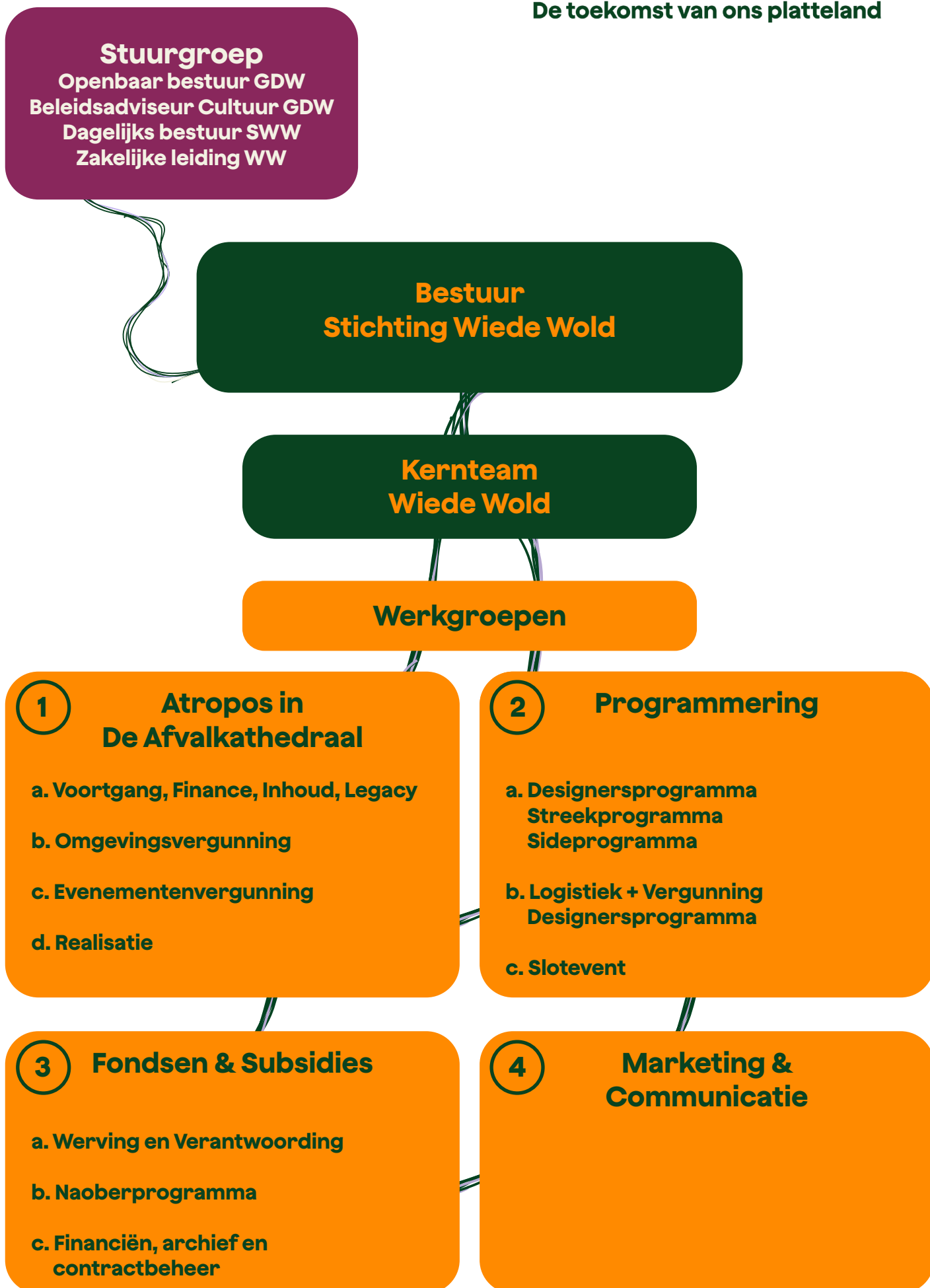
Gemeten aantallen zijn ofwel ter plekke geteld ofwel via een boekingsysteem aangeleverd. Als het geteld is zijn de aantallen meestal doorgegeven door de projectleider ter plekke.

Schattingen zijn gebaseerd op reële visuele waarnemingen. In het geval van meerdaagse evenementen is een gemiddelde gehanteerd en dit vermenigvuldigd met het aantal dagen.

Organogram

wiede wold

De toekomst van ons platteland

Projectorganisatie

Stichting Wiede Wold

Bianca Grote Beverborg, voorzitter
Ben Hofman, penningmeester
Gea Leffers, secretaris
Vronie Bootsma, bestuurslid
Henk ten Hulscher, bestuurslid

Wiede Wold Projectleiding

Siart Smit, algemeen- artistiek leider (2024)
Daphne van der Wilt, zakelijk leider
Annemarie Resink (2023)

Ondersteuning projectleiding

Michèlle Hagen, secretariaat
Judith Berghuis, vormgeving

De Afvalkathedraal

Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie

Alex van Oost
René van Dalen
Annelies Lely

Bouwcoördinator

Rob Wolswinkel

Perceel Koekangerveld

Melkveebedrijf Jansen

Atropos - Peergroup

Dirk Bruinsma
Joran de Boer
Janne Dijk
Renate Dokter
Nico Wijnberg

Decorontwerp

Ascon de Nijs

Kostuumdesign

Jonathan Ho

Designprogramma

Jorn Konijn, intendant
Lisa Hardon, intendant

Design met jongeren

Vera Vos, intendant/ontwerper

Technisch producent

Roelof Noorda

Programmering Streekprogramma

Inge Sterken, cultuurcoach
Anne Marie Verkade, cultuurcoach

Communicatie

Ingrid Mascini
communicatie@wiedewold.nl

Ontwerp huisstijl

Nikki Gonnissen, Thonik

Conceptplan

Geert Boogaard, Blueyard

Gemeente De Wolden

Albert Haar, wethouder cultuur
Sarah Medas, cultuurbeleid

Stichting Wiede Wold

0528 – 447024

contact@wiedewold.nl

www.wiedewold.nl

KvK: 88243516

Bank: NL93 RABO 0339 7846 28

BTW: NL864551162B01

De Stichting Wiede Wold is een stichting met een ANBI (Algemeen Nut Beoogde Instelling) status cultuur en welzijn.

Stichting Wiede Wold zal handelen conform de Governance Code Cultuur. De Governance Code Cultuur is een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

- De stichting zal waarde creëren voor en in de samenleving.
- De stichting zal integer en rolbewust handelen.
- De stichting zal zorgvuldig besturen.
- De stichting zal toezicht uitoefenen.

De missie van Stichting Wiede Wold is om culturele activiteiten te organiseren t.b.v. de toekomst van ons platteland. Deze activiteiten zijn gericht op het vergroten van cultuur- en burgerparticipatie. Het creëren van lokale verbintenis staat centraal. De toekomst van het leven op het platteland gaat, bijvoorbeeld door de klimaatopgaven, onherroepelijk veranderen.

De gemeenschap van het platteland wil deze verandering zélf vormgeven. De stichting wil samen met anderen in de toekomst kijken. Een eigen toekomst. Ons platteland kan vanuit verschillende perspectieven gezien worden. De stichting wil die ruimte behouden.

Doelstelling: Het realiseren van culturele activiteiten die de cultuur- en burgerparticipatie vergroten.

Met dank aan:

Mede mogelijk gemaakt door:

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

peergroup

Melkveebedrijf
Jansen

ASCON DE NIJS
DECORONTWERP

nice°

univé

VRIENDEN
LOTERIJ | FONDS

GJALTEMA

LOON- & GRONDVERZETBEDRIJF
KONSTRAS
BALKBRUG 0523 - 05 65 84

GARAGE TDI
Jeugdtheater Drenthe

hel
Cultuurfonds

FB Oranjewoud
stichting cultuur

BORK

Handelsonderneming
Peter van der Velde
Cultuursite - kunst - schied - fotografie

gemeente
DE WOLDEN

FONDS 21

3-1 BERINGER
HAZEWINKEL

ZWAAGSTRA
BETONPRODUCTEN

wolswinkel aanneming

provincie
Drenthe

VSBfonds.
iedereen doet mee

Bijlagen:

Financieel verslag

De geleerde lessen (oktober 2024)

Bouwboek Afvalkathedraal (oktober 2024)